

Parlamentaarinen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan työryhmä
valtioneuvoston kanslia
Strategiaosasto

27.10.2021

Teppo Turkki

JAPANIN YLIOPISTO- JA INNOVAATIORAHASTO

Japanin hallituksen aloite tavoitteena on pysäyttää Japanin globaalisti heikkenevä TKI-asema, tukea yliopistoja ja tutkimuslaitoksia uusien radikaalien sekä innovatiivisten avauksien ja ideoiden toteuttamisessa ja vahvistaa nuorten väitelleiden tutkijoiden motivaatiota ja sitoutumista tutkijauralla työskentelyyn.

Yliopisto- ja innovaatorahaston halutaan vahvistavan Japani nousua takaisin globaaliksi uutta luovaksi tutkimuksen ja innovaatioiden TKI-kärkimaaksi.

VALMISTELU JA PÄÄTÖS RAHASTOSTA

Pääministeri **Yoshihide Suga** hallitus teki tammikuussa 2021 lopullisen päätöksen uuden 83 miljardin euron (¥10 bilj) rahaston perustamisesta. Rahaston perustamista oli valmisteltu pääministerin kansliassa sijaitsevan *tiede-, teknologia- ja Innovaationeuvoston (CSTI)* toimesta ja toimintaperiaatteiden loppumäärittelyn teki CSTI:n erityis- ja asiantuntijaneeli. Rahaston toimintaperiaatteet ja rakenne määriteltiin heinäkuussa 2021.

Rahaston poliittinen tuki on vahva: lokakuussa 2021 uutena pääministerinä aloittanut **Fumio Kishida** on sitoutunut vahvasti uuden yliopisto- ja innovaatorahaston toimintaan.

RAHASTON PÄÄPERIAATTEET

Yliopisto- ja innovaatorahasto on sijoitettu *Japan Science and Technology Agency JST:n* yhteyteen. JST on keskeinen Japanin kansallisista innovaatorahoittajista, vastaten uuden tiedon tuottamisen, osaamisen ja yhteiskunnan infrastruktuurien kehittämisestä. JST:n vastaava organisaatio Suomessa on ollut aiemmin toiminut innovaatorahoituskeskus TEKES.

Hallinnollisesti JST toimii Japanin *opetus-, kulttuuri-, urheilu-, tiede- ja teknologiaministeriön (MEXT)* alaisuudessa sekä raportoi pääministerin kansliassa toimivalle *Tiede-, teknologia- ja innovaationeuvostolle (CSTI)*. (<https://www.jst.go.jp/EN/>).

Yliopisto- ja innovaatorahastolle on perustettu JST:n yhteyteen rahaston hallinnasta ja sijoituksista vastaava erillinen organisaatio. Rahaston tuoton jakamisesta linjauksia varten on perustettu asiantuntijakomitea. Rahaston perustamisen yhteydessä arvioidaan myös mahdollisesti tarvittavia lainsäädännöllisiä tarkennuksia tai uudistuksia.

RAHASTON KÄYNNISTYMINEN JA PÄÄOMA

Uusi yliopisto- ja innovaatorahasto aloittaa toimintansa maaliskuun lopussa 2022. Rahaston johtoon on rekrytoitu **Masakazu Kita**, joka on aiemmin toiminut yhden Japanin suurimman investointipankin *Norinchukin pankin* sijoitustoiminnan johtajana.

Japanin hallitus varasi jo syksyllä 2020 maan kolmannessa lisäbudjetissa rahaston alkupääomaksi 35 miljardia euroa (¥4.5 bilj), joka allokoitiin rahastoon huhtikuussa 2021. Rahaston sijoitettava lisäpääoma hankitaan valtion lainanoton kautta sekä Japanin kultareservin myynnistä saatavilla tuloilla.

Rahaston pääoma on tarkoitus kasvattaa suunniteltuun 83 miljardiin euroon seuraavien lähivuosien aikana. Lisärahoitusta haetaan myös yliopistojen omista pääomarahastoista sekä yrityksiltä ja yksityiseltä sektorilta.

RAHASTON TUOTTO JA SIJOITUSPORTFOLIO

Yliopisto- ja innovaatorahasto perustetaan 50 vuodeksi. Rahaston pääoman sijoitustuoton odotukset on alkuvaiheessa arvioitu maltillisiksi, vuositasolla 3-4.38 %. Tuotto-odotusprosentti on hieman suurempi kuin maailman suurimman rahaston, Japanin valtion eläkerahaston GPIF:in sijoitusodotus.

Vertailukohtana Harvardin yliopiston 36 miljardin euron pääomarahaston vuosittainen sijoitustuotto on ollut keskimäärin 11 % aina rahaston perustamisesta lähtien.

Yliopisto- ja innovaatorahasto tulee toimimaan sijoittajana turvaavasti. Sijoitusportfolion varoista rahoitusmarkkinoille sijoitetaan 65 % Japanissa ja 35 % ulkomailla erityyppisiin kohteisiin kuten korkorahastoihin, kiinteäkorkoisiin arvopapereihin, kiinteistöihin, joukkovelkakirjoihin ja esimerkiksi hedge-rahastoihin.

Yliopisto- ja innovaatorahaston johtaja Masakazu Kita arvioi elokuussa singaporelaiselle *The Business Timesille* antamassaan haastattelussa, että rahasto maltilliseksi astetuilla sijoitustuotoilla pystyy vuositasolla lisärahoittamaan japanilaista TKI-järjestelmää noin 2.3 miljardilla eurolla.

RAHASTON HALLINTAMALLISTA

Yliopisto- ja innovaatorahaston ylätason periaatteellinen ohjaus tulee *opetus-, kulttuuri-, urheilu-, tiede- ja teknologiaministeriö MEXT:stä*. Ministeriön lähtökohtana on ohjata JST:n kautta rahastoa pitkäjänteisesti fokuksen ollessa rahaston tehokkaassa ja turvallisessa toiminnassa. Vastuuministerinä toimii MEXT:stä vastaava ministeri.

Rahaston toimintaa, riskien hallintaa ja varojen käytön seurantaa varten perustetaan MEXT:in asettama asiantuntijoista koostuva seurantakomitea (*operation and monitoring committee*).

Sijoitus- ja investoinneissa neuvovassa komiteassa on viisi jäsentä kuten Japanin keskuspankin entinen varapääjohtaja **Hiroshi Nakaso** ja **Landis Zimmerman**, joka on toiminut yhdysvaltalaisen *Howard Hughes Medical Instituten* sijoitustoiminnan johtajana.

Lisätietoa Japanin hallituksen sivuilta (japaniksi)
<https://www8.cao.go.jp/cstp/tyousakai/sekai/wq.html>

Teppo Turkki
0500 506 810
teturkki@outlook.com